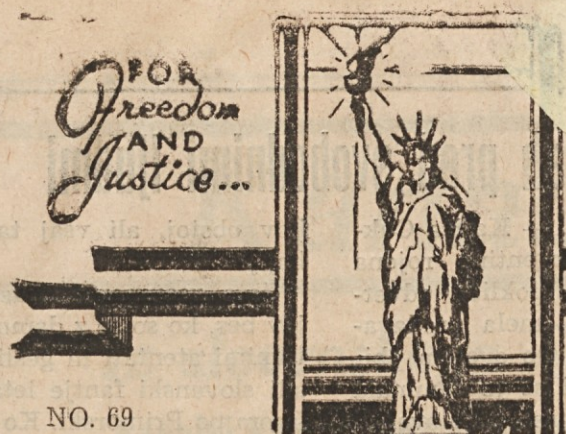

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN-HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 69

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING,

SEPTEMBER 14, 1982

VOL. LXXXIV

Nesreče v Evropi v zadnjih dneh terjale več žrtev

MALAGA, Šp.; PFAEFFI-KON, Šv.; MANNHEIM, Z.Nem. — V zadnjih dneh so bile v zahodni Evropi 3 večje nesreče, ki so terjale mnogo žrtev.

Včeraj je prišlo do nesreče potniškega letala serije DC-10 na letališču v Malagi, Španija. Pri poskusu vzleta je prišlo do okvare na motorjih.

Po najnovejših poročilih danes zjutraj, je bilo v nesreči ubitih 46 potnikov. Na letalu je bilo 393 potnikov in članov posadke. V lokalnih bolnišnicah je 57 ranjenih potnikov. Večina ubitih potnikov je našla smrt v repu letala. Vrat na tem delu niso mogli odpreti in je potnike zajel najprej gost, zadušljiv dim, potem pa požar, ki je uničil letalo.

V Pfaeffikonu, Švica, je vlak trčil v avtobus na železniškem prelazu. Do nesreče je prišlo, ker paznica pri prelazu ni spustila zapornic in je avtobus, na katerem je bilo 41 potnikov, skušal zapeljati čez progo. Med ranjenimi je tudi paznica, ker je požar, ki je nastal po nesreči, zajel njeno hišo. Od 41 potnikov jih je ubitih kar 39.

Preteklo soboto pa je strmo glavil ameriški vojaški helikopter, v katerem je bilo 45 vojakov. Nihče ni nesreče preživel in so trupla tako zoglenela, da jih mnoge ne bo mogoče identificirati. Vojaki na helikopterju so bili padali in so bili namenjeni k velikim letalskim razstavi v Mannheimu. Med njimi je 7 Amerikancev, 23 Francozov, 3 Angležev, 6 Zahodnih Nemcev in Kanadčan.

Preiskovalci še niso ugotovili vzroka nesreče. Očividci menijo, da se je zlomil ali odtrgal propeler na helikopterju, ki je takoj potem padel iz višine 300 metrov na tla in eksplodiral.

Zadeva o pobeglem vojaku White-u še ni razčiščena

PANMUNJON, Ko. — Severna Koreja je zavrnila prošnjo ZDA, da bi imeli ameriški vojaški častniki pripravljen sestanek z vojakom Josephom White-om, ki je baje 28. avgusta letos zaprosil za politični azil v Severni Koreji.

Severnokorejska vlada je objavila izjavo, ki jo naj bi dal White, v kateri je White obsodil ameriško politiko v Koreji in po svetu. White-ovi starši v St. Louisu, Mo., izjavi niso verjeli in dejali, da njih sin nikoli ne bi uporabil besed, ki so jih brali v izjavi.

Na sestanku s korejskimi častniki v tej vasi, so ZDA zaprosile, da bi smel White priti na pogovor. Na ta način bi ZDA izvedele, ali je prostovoljno stopil čez demarkacijsko črto in res zaprosil za azil.

V odgovor na ameriško prošnjo so Severni Korejci oklonili tudi, da bi smel White govoriti s svojimi starši po telefonu.

Pobegli vojak je star 20 let.

Novi grobovi

Joseph Knaus

V nedeljo, 12. septembra, je po dolgi bolezni umrl Joseph Knaus, rojen v vasi Hrib, Slovenija, od koder je prišel v ZDA l. 1921, mož Annie, roj. Ponikvar, prej por. Lanchman, oče Josepha ml., očim Berta Lanchmana, 10-krat stari oče, brat Franka (Franceta), član SN-PJ št. 5. Pred leti je ranjki lastoval in vodil Gordon Park Cafe v senklerski naselbini, 11 let je bil lastnik Edna Dairy. Pogreb bo iz pogrebnega zavoda Zak na 6016 St. Clair Ave. jutri, v sredo, ob 9.30 dopoldne, v cerkev sv. Vida ob 10., nato na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo danes, v torek, od 2. do 4. popoldne in od 7. do 9. zvečer.

Frank (Franz) Kese

V Womans bolnišnici je po dolgi bolezni umrl 83 let stari Frank (Franz) Kese, ki je od svojega prihoda v Cleveland l. 1952 bival pri bratu Ludvigu (u. 1980) in v skrajni Mariji, roj. Cubric, Kese na 784 E. 157. cesti, rojen v Mirni peči pri Golobinku, Slovenija, brat Angele Torday (Jug.), oče Anne-Marie Samich (N.Y.). Williama (N.Y.), Sophie Weinberger (Munich, Z. Nem.) in že pok. Franca, 4-krat stari oče zaposlen kot strojnik pri Cerro Copper Co. 16 let, vse do svoje upokojitve l. 1968. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152. cesti v četrtek, 16. septembra, ob 8.15 zjutraj, v cerkev Marije Vnebovzete ob 9., nato na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo nocoj od 7. do 9. ter jutri, v sredo, od 2. do 5. popoldne in od 7. do 9. zvečer.

Frank A. Zupancic

V nedeljo, 12. septembra, zjutraj je umrl 80 let stari Frank A. Zupancic z 2422 Walter Main Rd. v Genevi, Ohio, rojen v Clevelandu. V Genevo se je preselil pred 16 leti. Bil je mož Anne, roj. Casper, s katero je bil poročen 53 let, brat Edwarda, Williama, Victorja, Emily Ahlin ter že pok. Aloysiusa, Alberta, Anne Rozman in

Kitajci previdnejši v svoji kritiki napram Sovjetliji in ZDA

PEKING, Ki. — Na nedavnem partijskem kongresu so Kitajci sprejeli novo partijsko ustavo, ki nadomestuje prejšnjo, sprejeto pred 5 leti. Nova ustava ne označuje ZSSR in ZDA kot velesili ki želita vsaka po svoje nadvladati nad manjšimi, manj močnimi državami in narodi. Takšni izrazi so bili v dose-danji partijski ustavi.

V zadnjih letih so se razvili med Kitajsko in ZDA dokaj dobri odnosi tako na političnem kot gospodarskem polju. Poglavitna težava za Kitajce pri tem izboljšanju odnosov je stališče, ki ga zavzema vlada Ronalda Reagana do Tajvana. Reagan namreč želi obdržati kar mogoče tesne odnose s tajvansko vlado, čemur pa vlada v Pekingu močno nasprotuje.

V prvem poldrugem letu Reaganovega predsednikovanja so se odnosi med ZDA in Kitajsko močno ohladili, pred tedni je pa Reagan objubil, da ne bo povečal dobave ameriškega orožja Tajvanu. Kitajci so bili za silo zadovoljni z Reaganovim novim stališčem do Tajvana deloma zato — vsaj tako menijo analitiki —, ker so Reagana močno kritizirali ob tej priliki pro-tajvanski konservativci v republikanski stranki.

Na kongresu so tudi izvolili novo vodstvo partije, ki pa je dejansko isto kot prejšnje. Izvoljenih je nekaj mlajših osebnosti, starejši partijski voditelji pa so bili vsi ponovno izvoljeni z izjemo nekdanjega izbranega naslednika Maa Tze-dunga, Hue Guo-fenga.

Mary Zakovsek, stric, zaposlen pri Pneumatic Aero Co. vse do svoje upokojitve l. 1966, član društva Clairwoods št. 40 ADZ. Pogreb bo iz pogrebnega zavoda Belding-Webster na 175 S. Broadway v Genevi jutri, v sredo, v cerkev Assumption v Genevi ob 11. dopoldne, od tam na pokopališče Evergreen, prav tako v Genevi. Na mrtvaškem odru bo danes, v torek, od 2. do 4. popoldne in od 7. do 9. zvečer.

O vlogi ministrske predsednice jugoslovanske vlade Milke Planinčeve

II.

Ko je Tito "nevarni separatizem" na Hrvaškem razbil in "nacionalistko" Dabčević pognal iz partije, je bila zmogovalka ubogljiva Milka. Prevlada je mesto svoje tek-mice. Povsem v Titovem smislu je s pomočjo pretežno iz Srbov nabrane policije in vojske uporno Hrvaško pomirila. Tisoče nezadovoljnih se so vtaknili pod ključ.

Da bo gospa Planinc tudi kot ministrska predsednica tako uspešna, mnogi v Jugoslaviji dvomijo. Država se namreč dve leti po Titovi smrti nahaja pred težavami, ki so na kratko roko komaj rešljive:

— V zvezi republik, ki jo je Tito z nesporno oblastjo izsilil, spor med narodi močno vre. Na Kosovu, kjer živijo povečini Albanci, je možno upor zadrževati samo z vojnim pravom; v Vojvodini

in še močnejše na Hrvaškem raste upor proti poskusom, da bi uvedli srbsko prevlado.

— Jugoslavija je ob svojem nedonosnem gospodarstvu dolga leta živela čez svoje razmere; rezultat so dolgovi v tujini (37 milijard mark) in visoka stopnja inflacije (40%). Število brezposelnih se veča iz leta v leto.

Da ne bi prišli na glas Poljske, je predhodnik Milke Planinc, Črnogorec Djuranović, pred kratkim prinesel v parlament sporni devizni zakon, ki je moral v severnih jugoslovanskih republikah odpreti stare rane.

Zanaprej mora šest samostojnih republik odvajati okrog 16% svojega delavnega zaslužka Nacionalni banki za kritje zveznih obveznosti v tujini — ta zakon mora ministrska predsednica Planinc pri republiških vladah šele uveljaviti.

IZRAELCI NADALJUJEJO Z ZRAČNIMI NAPADI NA SIRIJCE IN PLO V BEKAA

JERUZALEM, Izr.; BEJRUT, Li. — V zadnjem tednu so izraelska bojna letala ponovno napadla položaje Sirijcev in PLO v libanonski dolini Bekaa. V tej rodovitni dolini, tik ob sirijski meji, imajo Sirijci 3 divizije svojih enot, veliko več divizij je pa nastanjenih na sirijski strani meje. Tudi PLO ima nekatere enote v tej dolini.

Od začetka svojega vdora v Libanon zahteva Izrael, da zapustijo državo vsi sirijski vojaki, prav tako želi odhod vseh PLO gverilcev. Sirijci so zapustili Bejrut, še vedno pa zasedajo dolino Bekaa. V Siriji menijo, da bodo ostali v Bekaa za nedoločen čas in ne bodo spoštovali zahteve Izraela po umiku.

Kot kaže, so Izraelci neka-ko pripravljeni trpeti navzočnost Sirijcev v tej dolini, nasprotujejo pa, da bi postavili Sirijci sodobne protiletalske rakete SAM sovjetskega izvora. Ker Sirijci še vedno pošiljajo te rakete v dolino, jih Izraelci napadajo in sproti uničujejo. V zadnjem tednu so jih uničili več.

Kljub tem napadom, pravijo v Jeruzalemu, ne pričakujejo obsežnejšega spopada s Sirijo. Da je položaj v Libanonu še vedno nestalen, kažejo številni incidenti, pri katerih utrpijo Izraelci izgube. Pred nedavnim je bilo ugrabljenih 8 vojakov, pretekli petek pa so padli trije vojaki, ko je protitankovska raketa zadela njihovo vozilo.

Predstavniki izraelske vlade menijo, da nosijo odgovornost za vse incidente Sirijci, ker so PLO gverilci v dolini Bekaa in njeni okolici pod varstvom Sirije. Sirijci bi lahko napravili takojšen konec tem incidentom, ako bi hoteli, pripominjajo Izraelci.

V Bejrutu skuša osrednja libanonska vojska napraviti red v muslimanskem delu mesta. V nedeljo je prišlo do streljanja med pripadniki muslimanske milice in libanonske vojske. Streljanje je

Ameriška Domovina
druži Slovence po vsem
svetu!

maršalov zaupnik in vsemogočni partijski sekretar veljal nekoč za Titovega prestolonaslednika, dokler ni nenadoma zginil s političnega odra. Zajetni politik s tajno policijsko preteklostjo, ki ga imajo nemški socialdemokrati za "liberalnega", mora prevzeti v boju proti nacionalnim težnjam kot notranji minister umazano delo.

Za fino delo zunanega ministra si je partijsko vodstvo izbralo mednarodno izkušnega Makedonca Lazarja Mojsova. Premeteni taktik je tudi že eno leto vodil predsedstvo partije.

Beograjski poslanec Tomašević ne daje nikomur v novi vladi upanja. V reviji Nin je zapisal: "Tako se mi zdijo kot Kristus. So ljudje iz mesa in krvi, s svojimi družinami, načrti in stremuštvu. A nazadnje jih bodo križali."

(Der Spiegel)

Iz Clevelanda in okolice

Piknik uspel—

Piknik, ki ga je preteklo soboto na Slovenski pristavi priredi Pripravljalni odbor za gostovanje zbora "Mirko Filaj" iz Gorice, je bil dobro obiskan. Vreme je bilo ugodno, razpoloženje navzočih veselo.

Prodaja krofov—

Oltarno društvo fare sv. Vida bo imelo mesečno prodajo krofov v soboto, 18. septembra, v društveni sobi far-nega avditorija.

Ocenitev domačih vin
na vinski trgatvi—

Na Vinski trgatvi, ki jo priredi Slovenska pristava v nedeljo, 19. septembra, bodo tudi ocenili vina naših domačih vinčarjev. Prireditelji vabijo vinčarje, da se udeležijo tekmovanja. Na voljo bodo čevapčiči, klobase, odprta bo bara. Za ples in zabavo igra godba. Vsi ste vabljeni na letošnjo vinsko trgatavo na SP!

Za sodnika Pryatelja—

Odbor za ponovno izvolitev sodnika Augusta Pryatelja priredi sprejem v ponedeljek, 20. septembra, od 5. do 9. zvečer pri Hofbrau Hausu, 1400 E. 55. St. Vstopnina je \$25 na osebo, kar vključuje večerjo, glasbo in pivo. Za vstopnice ali informacije lahko pokličete Jamesa Logarja na 442-6393, zvečer pa na 4-6-3532. Navzoča ta večer bosta tudi sodnik Pryatel in žena Elaine.

Tečaja slovenskega jezika
pri Sv. Vidu—

Ga. Breda Lončar bo vodila dva tečaja slovenskega jezika pri Sv. Vidu. Pouk se bo začel v četrtek, 23. septembra. V prvi skupini bodo tisti, ki ne znajo nič slovenščine. Pouk za to skupino bo trajal od 6.30 do 8. zvečer. V drugi skupini bodo tisti, ki že znajo nekaj slovenščine. Pouk za to skupino bo trajal od 8. do 9.30 zvečer. Število uencev bo omejeno pri obeh skupinah, zato ne zamudite te prilike in se prijavite že danes pri župnišču! Pristojbina za vsakega učenca stane \$30.

"Chair-a-thon" prireditelji—

V soboto, 25. septembra, priredi Slovenski narodni dom na St. Clair Ave. svoj "Chair-a-thon" prireditelji, katere namen je pomagati pri kritju stroškov, nastalih zaradi nakupa 600 novih stolov za veliko dvorano. Na programu sodelujejo Fantje na vasi, Glasbena Matica, Kenik Trio, Slovenski folk-lorni inštitut Amerike ter Cleveland Junior Tam-burit-zans. Vstopnina je \$5, vsakemu obiskovalcu pa bo vr-njen listek, vreden en dolar za nakup hrane ali pijače. Pridite!

VREME

Deloma sončno, vroče in soparno danes z možnostjo krajevnih neviht. Najvišja temperatura okoli 89 F. Pretežno oblačno jutri, zopet z možnostjo krajevnih neviht. Najvišja temperatura okoli 82 F. V četrtek spremenljivo oblačno z možnostjo nekaj dežja. Najvišja temperatura okoli 78 F. V petek deloma sončno.

V bolnišnici—

Znana Mary Ann Mlinar z E. 145. ceste je srečno pre-stala težko operacijo na srcu (Open Heart) in sedaj okrev-a v bolnišnici St. Vincent Char-ity. Obiski so dovoljeni. Zeli-mo ji hitrega in popolnega okrevanja!

Vsakoletni obed—

Oltarno društvo fare sv. Vida priredi vsakoletni obed v nedeljo, 19. septembra, v farni dvorani. Serviranje bo od 11.30 do 2. popoldne.

Koncert Fantov na vasi—

Fantje na vasi vabijo na svoj jubilejni koncert ob 5. obletnici obstoja v soboto, 2. oktobra, v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Vstopnice so po \$4 na osebo, za otroke do 12. leta starosti bo pa vstop prost.

Tiskovnemu skladu—

Joseph Virant, Chicago, Ill. je daroval \$12 v tiskovni sklad Ameriške Domovine.

Tony Krasovec, St. Catherine's, Ont. je pa daroval \$10 našemu slovenskemu listu.

Cbema darovalcema iskrena hvala!

Zadnje vesti

• Washington, D.C. — Gen. William C. Westmoreland, bivši poveljnik ameriških enot v Vietnamu, je vložil tožbo zoper CBS News zaradi televizijske oddaje, v kateri je CBS News trdila, da se ameriški poveljniki v Vietnamu namenoma prikrivali dejansko moč nasprotnika v tej deželi. Westmoreland naj bi bil po poročilu CBS News sodeloval pri tem prikrivanju podatkov. Westmoreland trdi v svoji tožbi, da je verzija CBS News izmišljotina in zahteva odškodnino 120 milijonov dolarjev.

• New York, N.Y. — Posebni tožilec Leon Silverman, ki je vodil preiskavo zoper tajnika za delo v Reaganovi administraciji, Raymond Donovan, je dejal včeraj, da ni našel nobenih zanesljivih dokazov o tem, da bi bil Donovan povezan s člani ameriškega podzemlja. Priče, ki so govorile zoper Donovan, je Silverman zasljal in ugotovil, da jim ne more verjeti. Donovan je rekel, da je ves izjave Silvermana.

• Washington, D.C. — Po mnenju prof. Richarda Pipesa, strokovnjaka za sovjetske politične zadeve, je najverjetnejši naslednik Leonida I. Brežnjeva 68 let stari Jurij Andropov, ki je do nedavnega načeloval sovjetski policiji. Pipes je mnenja, da bi Andropov ukrepal odločno zoper oporečnike v ZSSR.

• Highland Park, Mich. — Pogajanja med predstavniki Chrysler Corp. in Unije avtomobilskih delavcev (UAW) o novi delovni pogodbi so zašla v slepo ulico. Pri UAW menijo, da so pripravljene oklicati štrajke zoper nekatere tovarne Chrysler Corp. Povprečna urna plača za navadnega delavca pri Chryslerju je \$9.07, pri Fordu in GMC pa zasluži delavec \$2.60 na uro več. UAW želi, da bi nova pogodba zmanjšala to razliko, Chrysler trdi, da nima denarja za to.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0623 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Tuesdays and Fridays except first two weeks in
July and one week after Christmas

NAROCNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in dežele izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja: \$15.00 na leto; Kanada in dežele izven
Združenih držav: \$20.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months

Fridays only: \$15.00 per year — Canada and Foreign \$20.00 yr.

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address changes to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 69 Tuesday, Sept. 14, 1982

Krik z Ljubljanskega barja

Ko se je nedavno mudil v Jugoslaviji sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko, je naročal, naj bi Jugoslavija namesto industrijskih izdelkov pošiljala v Sovjetsko zvezo kmetijske pridelke za prehrano ljudstva. Saj je znano, da ta ogromna dežela ni sposobna pod sedanjim režimom prehranjevati svojega prebivalstva. Uvažati mora velike količine žitaric iz Amerike in od drugih, da imajo ljudje vsaj kosček vsakdanjega kruha, in da se z dobavljenimi količinami močne živalske krme more zrediti dovolj živine za preskrbo z mesom.

Toda Gromikov poziv se je zaletel v prazno. Danes mora Jugoslavija sama uvažati gotove kmetijske pridelke, kako bi torej mogla ustreči lačnemu tovarišu iz Moskve! Tudi naša ožja domovina Slovenija danes ni zmožna pridelati dovolj živeža za svoje prebivalstvo. Težke vsote dragocenih tujih valut grede za uvoz živil, ki bi jih bilo mogoče pridelati na lastni slovenski zemlji.

O tem predmetu je onj dan T. S. v Svobodni Sloveniji v Buenos Airesu napisal zanimivo in poučno razpravo. Pisec pravi, da je sedanjim režim kmetijstvo, torej poljedelstvo in živinorejo, popolnoma zanemaril. To je čista resnica. Ko je sprevidel, da slovenskega kmeta ne bo mogel prisiliti v kolektivizem pod lažno označko kmetijskega "zadružništva", se je komunistični sistem odločil samostojnega kmeta uničiti, namesto njega pa uvesti kolhoze. To se mu sicer ni posrečilo, ker ima grunt po starem reku "korenine do pekla", a z vsem močnim šikaniranjem, zapostavljanjem in direktnim zatiranjem je kmetijstvo pritiral do sedanjega nevdružnega stanja.

Kjer so bili včasih pašniki in travniki, je sedaj gozd, zavzemajoč dobro polovico vse slovenske zemlje. Mnogo orne zemlje je bilo puščene v pušču in se sedaj uporablja za travnike in pašnike (28% celotne površine). Za njive, vrtove, sadovnjake in vinograde je ostalo le borih 15.5% zemlje, med tem ko je 6.5% tal nerodovitnih, največ zamočvirjenih. Med slednje spada v prvi vrsti slavno Ljubljansko barje.

Vsak slovenski človek, ki je kdaj bil v Sloveniji, najbrž pozna ta čudni kosček slovenske zemlje. Razprostira se kot ravna ploščad od ljubljanskega Golovca, gričevja okrog Rudnika in Škofljice do vnožja turjaških gričev in Krima, do Borovnice in vrhniškega Močilnika, kjer izvira Ljubljanica in ga je čudovito opisal Ivan Cankar, od Vrhniške do Ljubljane obrablja jo barje izrastki polhograjskih Dolomitov. Celotna površina Barja meri okrog 20.000 hektarov (akrov) nerodovite zamočvirjene zemlje, ki bi jo seveda bilo mogoče osušiti in spremeniti v zelo rodovito poljsko in vrtno površino. Prvi korak v to smer je bil napravljen že v prejšnjem stoletju z izkopom Gruberjevega kanala, ki naj bi odvajal odvečno vodo. Ta namen res dosega ob poplavih, a talne vode iz zamočvirjenega ozemlja ne more odvajati brez posebnih drenažnih naprav, ki bi zahtevale znatne investicije, za katere pa nikoli ni denarja.

Ljubljansko barje ima imenitno, starodavno zgodovino. V davnih časih je bilo barje obljudeno s trdoživim domačim ljudstvom, ki so se imenovali Mostiščarji. Živeli so v kočah, zgrajenih na v močvirje zabitih koleh, kakor jih opisuje pisatelj Janez Jalen na podlagi starodavnih virov v povesti "Stavbe na koleh". Zemlje niso mogli obdelovati, preživljali so se zatorej večinoma z lovom in ribištvo. Ko so sredi prejšnjega stoletja gradili dvotirno železniško progo Dunaj-Trst, so morali na odseku Ljubljana-Borovnica spet zabiti v močvirje kole, na katerih sloni železna cesta.

Ko so se l. 1945 z velikimi fanfarami polastili neomejene oblasti komunisti, so mnogi mislili, da se bodo v svoji zagnanosti lotili tudi Ljubljanskega barja, kar se pa ni zgodilo. Zgoraj imenovani članek o tem takole piše: "V slovenski prestolnici so (režimovci) imeli denar za gradnjo palač, stadionov, parkov in spomenikov, da bi pa sanirali zemljo, ki jo imajo pred nosom in ki z vlago in meglo kvari zdravje več kot 300.000 prebivalcem, tega niso napravili, kljub raznim načrtom."

Ljubljansko barje pa je le najboljše zamočvir-

Beseda iz naroda...

Zorko Harej — tržaški deželni poslanec

Ves svet objemamo, z zaščenojem in radostjo sledimo, kako se znanci in rojaki uveljavljajo. Se posebno pa smo veseli, če doseže zunanje priznanje nekdo, s katerim smo delili vesele in žalostne čase, kjerkoli naj bi že bilo.

Vipavski rojak, ponosno zvrnani pevec, pevovodja, profesor-klasik, skladatelj, organizator, javni delavec. Vsi ti naslovi veljajo za Zorko Hareja. Iz domačega Dornberga ob Vipavi je šel v goriske šole, od tam na univerzo in do profesorskega mesta na slovenskih šolah v Trstu. Pridružil se je ustvarjalcem slovenskih šol, kar je takrat zahtevalo mnogo korajžje. Mnogi med takratnimi učitelji niso več živi: Srečko Baraga, Jože Peterlin, Vinko Vovk, Jože Porenta, nedavno umrli Ivan Theuerschuh; nekaj jih živi v pokoju v Trstu: Anton Kacin, Vinko Beličič, Martin Jevnikar. Precej jih je odšlo po svetu, novi rod je nadomestil praznine. Zorko Harej spada med maloštevilne primorske rojake, ki so v prvih povojnih letih bili pripravljeni poprijeti za kulturno delo, ne da bi iskali za to odobrenja organizacij v Trstu ali v Ljubljani. "Nikdar ne bo nič iz tebe," so mu rekli, ko je odhajal iz goriškega semenišča, čeprav je že kot študent slovel kot nadarjen pevec in vztrajen študent. Zorko je bil med nami, ko je bilo v Trstu treba ustvarjati prve demokratske organizacije študentov, kulturnikov, pevske zbornice, radijske programe.

Tradicija Vinka Vodopivca, Lojzeta Bratuža, Mirkota Fileja in Ubald Vrabca se nadaljuje v sodobnikih, primorskih glasbenikih: Pavle Merku in Zorko Harej. Če si imel dober glas ali ne, Zorko te je prisilil, da si peš. Koza-rec vipavca je marsikdaj pomagal. Njegova navezanost na vokalno glasbo, njegova ustvarjalnost v kompoziciji sta ga privedli do glasbenih programov slovenskega oddelka tržaškega radia.

Javnemu delu se v Trstu ni mogel izogniti, če je človeku pri srcu korist in obramba slovenskih dejavnosti. Že trideset let je od tega, ko smo se v tržaških volilnih kampanjah prizadevali, da bi utrdili mesto slovenskega zastopnika v tržaškem občinskem svetu, dr. Josipa Agnetta. Pokrajinskega sveta takrat še ni bilo. Tudi Zorko je hodil z nami po tržaški okolici delit letake, prepevati o potrebi samostojnega slovenskega nastopa, o nujnosti slovenskih šol, časopisov in krajevnih organizacij. Zorko je počasi postajal politični predstavnik, govornik in zagovornik slovenskih potreb, končno kandidat pri krajevnih in

pokrajinskih volitvah.

Letošnje junijske upravne volitve na Tržaškem so izbrale nove zastopnike za deželni svet in mesto Trst. Med 30 člani deželnega sveta so štirje Slovenci, dva predstavljata italijansko komunistično stranko, eden italijansko socialistično stranko, Slovensko skupnost pa dr. Zorko Harej, izvoljen s 6148 glasovi. V tržaškem občinskem svetu je med 60 člani pet Slovencev, trije predstavljajo italijansko komunistično stranko, eden socialistično, Slovensko

Iz življenja Slovencev v Milwaukeeju

MILWAUKEE, Wis. — Poletje se je že nagnilo, to vsi neveselo občutimo. Neveselo zato, ker je vse lepo, kar smo načrtovali za počitnice in kar smo doživeli v tem času, šlo prehitro mimo nas. Privlačnost poletja: sonce, plavanje in vodni šport ter življenje v prosti naravi, nam je utrjevalo naše telo in duha. Ljubi mir v senci starih hrastov in izredno lepo vreme poletja nam je načrtovanje počitnic v celoti izpolnilo. Mi — penzionisti, "ko nimamo počitnic", — pa smo drugim delali drenj. Nekje moraš biti, smo si mislili, in tako je bilo.

Poleg omenjenih reči smo imeli seveda tudi skupne prireditve kulturnega in družabnega značaja. Naj vsaj nekatere omenimo: 31. maja — praznovanje Spominskega dneva z mašo in programom v Parku; udeležba srebrne maše rojaka, našega bivšega kaplana zdaj župnika, p. Tadeja Trpina, pri Sv. Jožefu v Jolietu, katere smo se Slovenci iz Milwaukeeja v dveh avtobusih udeležili; 20. junija: prvi Triglavski piknik v Parku z običajnim programom; lepa udeležba, lepo vreme, dober uspeh.

Nadalje, 4. julija udeležba Slovenskega romanja z avtobusom v Lemont. Srečanje z mnogimi rojaki iz vseh delov Amerike in Kanade. Posebno srečanje z mariborskim škofom dr. Francem Krambergerjem in slovenskim misijonarjem iz Toga, Afrika, p. Evgenijem Ketišem. Dne 25. istega meseca tradicionalni misijonski piknik v Parku, ki je bil eden najuspešnejših od vseh. Med tem je bilo še število drugih ter raznih privatnih in družinskih srečanj v Parku, šport in balinanje. Društvena folklorna plesna skupina je veliko nastopala na domačih in javnih prireditvah v našem mestu in izven njega.

Zadnja večja prireditev sezone je bil "športni" piknik v nedeljo, 22. avgusta, v Parku z mašo, ki jo je daroval duh. vodja društva, g. dr. J. Gole. Poprej je navzoče po-

jeni kos slovenske zemlje. Omenjeni pisec pravi — in jaz se z njim strinjam —: "Površina polj bi se zlahka podvojila in celo potrojila, če bi le sanirali veliko število travnikov, ki so zamočvirjeni, in bi osušili močvirje." Ta ugotovitev je pomembna zato, ker je danes — kot rečeno — Slovenija v pridelovanju hrane pasivna. Celotno površino poljskih pridelkov morajo za drag denar (devize!) uvažati iz tujine, kar vse bi lahko pridelali doma — če. Da, zares — če! Za vsakim voglom je tovarna, potrebna in nepotrebna, a ljudje nimajo kaj jesti, ker je režim kmetijstvo načrtno zanemaril in ga skoraj udušil. Pametni ljudje med komunisti uvidevajo svojo največjo gospodarsko polomijo in bi jo radi popravili. Težko bo šlo, prehudo so udarili kmeta in pozno je že.

Vendar ne prepozno. Ljubljansko barje pred nosom oblastnikov v Ljubljani kriči. Ali bodo sedaj v pozni uri krik slišali in se mu odzvali?

L. P.

skupnost pa ponovno dr. Aleš Lokar.

Danes je Zorko Harej glasnik slovenskih potreb na Tržaškem, neodvisni zagovornik in branitelj slovenske prisotnosti. Samostojen, ker mu ni treba iskati navodil ne v partijskem centru v Rimu, ne v Ljubljani.

V roke smo si segli, ko smo se poslavljali na tržaški železniški postaji ob našem odhajanju v Ameriko. Pokojni Vinko Vovk je bil z nami. Kos bogatega življenja smo zapuščali, v novi svet smo se vrgli, a na starega nismo pozabili. Prijatelji in znanci, Slovenci po svetu čestitamo prijatelju Zorku Hareju in smo prepričani, da bo delal v čast in korist vsem tistim, ki so ga izvolili, v ponos pa nam vsem raztepenim po svetu.

J. V.

zdravil tajnik F. Menčak, ki je bral tudi oba berila. Mašo so s petjem spremljali domači pevci. Udeležba je bila zelo lepa. Iz Sheboygana pa so se rojaki pripeljali kar z avtobusom, ki so prisledili "Veseli Slovincem", muzikantom tistega dneva, ki vedno zaigrajo, da je veselje.

Po maši smo hitro segli po dišečem kosilu, cigar prijeten duh in naš prazen želodec sta k temu pripomogla. Za baro pa so stregli, kar najhitreje so mogli, da ni odžeje kd omedlel. Dobra in hitra postrežba je že napravila dobro razpoloženje, katerega so potem dopolnili še "Veseli Slovinci" iz Sheboygana. Igrali so celo popoldne, in še zvečer, plesalcem v veselje in drugim v zabavo. Godba in pesem vmes sta odmevala po zelenem Parku; pri cerkvici pa so z nočjo zagorele lučice in povečale domačnost slovenskega večera.

Za Baragovo proslavo potekajo velike priprave in se pričakuje veliko častilcev iz vse širne Amerike, Kanade in drugod. Cerkveni bulletin Sv. Janeza in Slovenska kulturna radijska ura o pripravah slovensosti pridno nanašajo. V soboto, 28. avgusta, ob 11. uri je bila Baraga posvečena cela ura s posebnim izbranim, odličnim sporedom pod motivom: Rojen v Mali vasi za velik svet.

Zadnja družabna prireditev Triglava bo v Parku Vinska trgatev, in sicer v nedeljo, 26. septembra dopoldne in NE 3. oktobra, kakor je bilo javljeno, ker bo na večer pred tem, 2. oktobra, slovenska prireditev v Sheboyganu, katere se bodo Slovenci tudi od nas z avtobusom udeležili.

Našemu organistu Ernestu Majheniču in njegovi ženski Roznini želimo na tem mestu prijetno potovanje v domovini in vesele srečanje s sorodniki in prijatelji. Mnogo lepih vtisov in srečen povratek nazaj med nas želimo prijatelji, Triglavani, pevci in domači!

"DREAM VISION" je naslov novi knjigi, ki jo je izdal Slovenian Research Center v Clevelandu. Je to izbor Cankarjevih spisov "Podobe iz sanj", zbranih in prevedenih v angleški jezik. Tako je knjiga dostopna vsakemu mlademu Slovincu, ki ne razume slovenskega jezika. Knjigo lahko dobite pri nas v Milwaukeeju, če kličete 344-7752, ali pa na naslovu: Vlado Kralj, 3013 W. Mt. Vernon St., Milwaukee, direktor Slov. kulturne radio ure. Knjigo zelo priporočamo. Od drugod pa lahko naročite knjigo naravnost od Slovenian Research Center, 29227 Eddy Rd., Willoughby Hills, O. 44092.

Strah pred svobodnimi ljudmi

GORICA, It. — Katica Cukjati je v Argentini rojena Slovenka, po poklicu odvetnik. Lani je imela predavanja v Dragi. Ob svojem obisku v Evropi se je zanimala tudi za razmere v Sloveniji poleg onih v zamejstvu na Primorskem in Koroškem. Svoja opažanja in sodbe je strnila v predavanju, ki ga je imela v Buenos Airesu. Glede zamejskih intelektualcev sodi takole: "Zamejski izobraženci imajo v tej dobi kot osrednjo skrb analizo in rešitev kočljivih lastnih vprašanj. Zamejsko življenje sloni na ramah izredno požrtvovalnih Slovencev, ki ne klonijo kljub močnemu pritisku prefinjenega potujčevanja in nelojalne matične politike" (Svob. Slov., 10. jun. 1982).

Mislím, da je K. Cukjati dobro zadela, ko je dejala, da je naša "osrednja skrb analiza in reševanje kočljivih lastnih vprašanj". Iz te skrbi in potrebe po analizi naših vprašanj je namreč zrastle Draga. Njen pobudnik pok. prof. Jože Peterlin jo je zamislil ravno kot svobodno tribuno zamejskih Slovencev, kjer naj se rešujejo vprašanja, ki žulijo nas zamejce. Seveda se pa pri tem ni moglo izogniti tudi zadevam Slovenije in Jugoslavije, saj nas kot Slovence zadevajo tudi te.

Prav v tem, da se v Dragi rešujejo tudi vprašanja, ki se tičejo stvarnosti v Sloveniji marksizem, verska svoboda, samoupravljanje, narodna zavednost, gospodarstvo idr.), je krivo, da se tamkajšnji režim ne more sprijazniti s predavanji v Dragi.

V preteklosti je skušal Drago udušiti z nenadno opovedjo že napovedanih predavateljev, potem z odvzemom potnih listov predavateljem, lani in letos pa z napadi v ljubljanskem Delu. Lansko leto se je na to pot spravil častnik Franček Bohanec, vendar po končani Dragi. Letos se je isti avtor lotil Drage že v avgustu ter v istem dnevniku objavil več napadov na Drago. Radovedni smo, kaj bo napisal po končani letošnji Dragi, če bo prišel na predavanja.

Kaj ga žuli, oz. kaj žuli partijsko vodstvo v Ljubljani? Mislím, da je odgovor dal italijanski pisatelj socialist Ignazio Silone v romanu "Vino e pane". Slo je za neke napiše proti fašizmu, z ogledom pomazane po zidovih: "Viva la liberta. Viva la pace. Viva l'Internazionale." Naslednje jutro je bilo mestece prepolno policije in fašistične milice. Naivna Bianchina se je čudila, zakaj toliko hrupa za nekaj napisov po zidovih. Don Paolo, glavna oseba romana, ji je razložil: "Diktatura se opira na enoglasnost. Dovolj je, da en sam človek reče NE in vse začaranosti je konec." Dekle je vprašalo dalje: "Ali tudi, če gre za miroljubnega človeka, ki misli po svoje, toda poleg tega ne stori nič hudega?" "Gotovo," ji odvrne don Paolo. "Dovolj je, da en sam človek reče NE in ves tisti granitni red je v nevarnosti."

Tu govori Silone o fašizmu, a vse diktature so si enake. O tem se lahko prepričamo vsak dan po celem svetu: v Čilu, v Nikaragui, na Kitajskem, v Sovjetski zvezi, na Poljskem, v Jugoslaviji, vseh povsod. Diktature zahtevajo enoglasnost. Vsak svobodni glas spravi v nevarnost njih.

nian Research Center, 29227 Eddy Rd., Willoughby Hills, O. 44092.

F. Rozina

hov obstoj, ali vsaj tako se bojuje.

Zato razumemo Mussolinijev bes, ko so se z demonstrativnimi atentati in gesli oglašili slovenski fantje leta 1930 širom po Primorski. Ko so jih odkrili, je moralo priti do hudih obsodb in tudi do bazoviških žrtve. Prav tako razumemo generala Jaruzelskega in njegovo divjanje proti neodvisnemu sindikatu Solidarnost na Poljskem; za generalom se skriva Leonid Brežnjev s sovjetsko partijo. Razumemo poseg Sovjetov na Madžarskem, na Češkoslovaškem. Razumemo tudi nevoljo slovenske komunistične zveze zaradi "Drage". Vse razumemo ob Silonejevi ugotovitvi, da diktatura mora biti monolitna, mora imeti enoglasnost, enotnost, kajti tudi majhna špranja svobode je zanj smrtno nevarna.

Slovenski fantje, ustreljeni na bazovski gmajni, so zarisali tako špranjo svobode v fašistično diktaturo, saj pravi Silone: "Umoriti človeka, ki ponavlja NE, NE, je tvegana zadeva. Kajti tudi mrtvec lahko ponavlja na tiho NE, NE... Kako utišati mrtveca?"

Ali so naša ušesa še vedno pravilno naravnana na šepetanje z bazoviške gmajne? Naj nas tudi letošnja "Draga" spomni na to.

K. H. (Kat. glas)

(Gornji uvodniški članek je izšel v "Katoliškem glasu" dne 2. septembra 1982 in je res odlično napisan. Ur. A.D.)

TISKOVNI SKLAD

V tiskovni sklad Ameriške Domovine so od zadnjih darovali sledeči narodno zavedni rojaki:

Hilari Gravizi,	7.00
Euclid, O.	
Frank Stanisa,	5.00
Burlington, Ont.	
Matej Roesmann,	2.00
Euclid, O.	
Ga. Frances Pečnik, ..	2.00
Pittsburg, Kans.	
Joseph Majcen,	2.00
Chicago, Ill.	
Ivanka Sedej, St. Charles, Ill., v spomin na umrlo mamo Nežko Galičič	10.00
Anton Slak,	5.00
Cleveland, O.	
Ciril Prezel,	5.00
Guelph, Ont.	
Ga. Josephine Trunk, ..	10.00
Clev., O. (za tiskarski stroj)	
Ivan Boh, Lethbridge, Alta. (za tiskarski stroj)	10.00
Janez Prosen,	5.00
Cleveland, O.	
Ivan Horvat,	2.00
Mississauga, Ont.	
John Burjek,	2.00
Cicero, Ill.	
G. in ga. Milo Uehlein, ..	5.00
Sheffield Lake, O.	
Ga. Podnar,	2.00
Cleveland, O.	
John in Marie Oblak, ..	20.00
Cleveland, O.	
G. in ga. Vili Zadnikar, ..	12.00
Cleveland, O.	
Rev. Joseph Godina, ..	10.00
Koroška, Avstr.	
Ga. Josephine Zernic, ..	2.50
Cleveland, O.	
Andrew Cupar,	1.00
Wickliffe, O.	
Mary Cajhen, Madison, O., v spomin na pok. moža	
Andrewa	19.00
Frances Zaller,	2.00
Cleveland, O.	
Tone in Tončka Urbančič, Clev., O., ..	2.00
John P. Nielson, Ph.D., New York, N.Y.	1.00
Drago Androjna,	2.00
Cleveland, O.	
Ga. Cecelia Wolf,	5.00
Richmond Hts., O.	

Vsem darovalcem iskrena hvala!

Kanadska Domovina

Iz slovenskega Toronta

Vogelni kamen slovenskega Hamiltona

Slovenska skupnost v Hamiltonu, Ontario, raste in se krepi. Postaja privlačno središče za manjše slovenske naselbine okolice: Guelpha, Kitchenerja, Londona in St. Catharines. To se je pokazalo zlasti letos na tzv. "farnem žegnanju", ko so praznovali patrona te skupnosti sv. Gregorija Velikega. Bil je lep dan, ki bo šel kot svetla točka v zgodovino slovenstva v Kanadi. Z "žegnanjem" je bilo združeno vzdavanje vogelnega kamna v novo cerkev, ki je že pod streho in bo predvidoma blago slovljena 5. decembra letos.

Da ima skupnost v Hamiltonu trdno podlago, iz katere dobiva rast, je pokazala priprava na "žegnanje". Povabili so misijonarja č. g. J. Mejača CM, ki je vodil duhovno obnovo in tako pripravil ljudi na žegnanje in na dni, ki prihajajo.

Slovesnosti so se začele v soboto ob 5.30 popoldne z vzdavanjem vogelnega kamna. Vzdavanje je opravil Mr. M. Mauro, vodja gradnje cerkve. Verski obred, ki je spremljal vzdavanje pa škof dr. Alojzij Ambrožič ob asistenci župnika č. g. Karla Ceglara in gđ. Cecilije Minarič. Kot priče tega dogodka so bili: g. Ludvik Hull, predsednik gradbenega odbora, duhovniki Jože Mejač CM, msgr. S. Sprajc, Romero Trotter, Stanko Ceglar, Ivan Doberšek in župnik Franc Turk, mašni strežniki, mladino v narodnih nošah in kakih 500 vernikov.

Ko je bil vogelni kamen vzdan, je škof blagoslovil novo župnišče. Za te trenutke je bila več kot na mestu prošnja, poslana v nebo: "V veri v Jezusa Kristusa polagam ta glavni kamen v cerkev v imenu Očeta in Sina in svetega Duha. Naj živi tukaj prava vera, strah božji in bratska ljubezen. Določeni naj bo ta kraj za molitev in v njem naj se hvali ime našega gospoda Jezusa Kristusa, ki z Očetom in sv. Duhom živi in kraljuje. Bog na vse veke vekov Amen."

Sledila je škofova maša na prostem. Pri tem bi omenil dve pomembnosti. Prva: veliko ljudi ji je prisostvovalo. To dokazuje, da večina "zidarjev" le ni zavrgla kamna, ki je postal vogelni kamen. To se pravi, da je velika večina izvolila za svoje središče in izhodišče Njega, ki je pot, Resnica in Življenje.

Druga pomembnost ob tej sv. maši je bila vsebina škofove pridige. Njena vsebina je bila: sv. Gregorij Veliki, njegova doba, njegova prizadevanja in uspehi. Gregor Veliki je bil papež v času, ko se je rušilo rimsko cesarstvo in so novi narodi stopali na pozornico evropske zgodovine. Pokristjanjevanje JE DOBIL NOVE NALOGE, ki se jim je morala Cerkev prilagoditi v svojih dolžnostih, slaviti Boga in širiti božje kraljestvo. To je bila njena dolžnost tedaj in je danes, ko se razmere podobno odvijajo, ko Evropa zgublja svoj položaj, da bi bila pokroviteljica sveta.

Izpolnjujoč svojo bistveno dolžnost je papež Gregorij Veliki poživil meništvu, ki je pozneje v srednjem veku igralo tako veliko in važno vlogo v Evropi. Dalje je poslal misijonarje v Anglijo, od koder so pozneje prihajali

misijonarji v Evropo in ji prinašali veselo oznanilo. Škof je v pridigi tudi omenil še drugega Gregorija, škofa Rožmana, ki je tudi izpolnjeval svojo nadpastirsko dolžnost v težkih časih, a po najboljši vesti v blagor trenutka in bodočnosti.

Po maši je bil blagoslov z Najsvetejšim. Zahvalna pesem, ki jo je pelo vse ljudstvo, pa je zaključila to lepo središčno slovesnost žegnanja.

Bolj svetna oblika žegnanja pa se je nadaljevala v dvorani. Ker so bile vse vstopnice razprodane že vnaprej, je bila dvorana kar hitro zasedena. Večerjo so pripravile članice Slomškovega oltarnega društva z Elizabeto Gimpelj na čelu. Priprava in razdelitev je bila odlična. Priznanje in zahvalo zaslužijo vse, ki so se potile v kuhinji in vsi mladi strežniki in strežnice.

Glavno mizo je bilo treba podaljšati. Pri njej so bili: napovedovalka gđ. Cecilija Minarič, kaplan Franc Slodobnik, župnik Tone Vukšinič, msgr. S. Sprajc, hrvaški župnik, Mr. & Mrs. John Munro, zvezni minister, župnik K. Ceglar, škof dr. Alojzij Ambrožič, Mr. & Mrs. Powell, hamiltonski župan, Mr. & Mrs. Bob MacKenzie, misijonar Jože Mejač, rev. Stanko Ceglar, rev. Ivan Dobršek, župnik Franc Turk, Ronald Queenneville, Mr. & Mrs. Victor Pala, arhitekt, Mr. & Mrs. Fred Lombardo, alderman, Mr. & Mrs. Nevils, zastopnik župana iz Stoney Creek, Mr. & Mrs. T. Mahony, član škofijske gradbene komisije, Mr. & Mrs. Whelan, škofijski odvetnik, Mr. & Mrs. Monaco, vodja gradnje, Mr. & Mrs. Robert Inch, inženir.

V dvorani je bilo še: 87 rojakov iz Pittsburgha (ZDA) 20 iz Guelpha, Ont., 10 iz Toronta, 10 iz Clevelanda, O., nekaj iz St. Catharines in seveda številni župljani. Vseh udeležencev na banketu je bilo 420, strežnikov 20, oseb v kuhinji 20, vseh skupaj 460.

Večer je zelo posrečeno in ugajeno vodila v dveh jezikih gđ. Cecilija Minarič. Vsako točko je prijetno razložila in opisala. Do vsake osebnosti je pokazala izredno pozornost in lep takt. Vse se je pod njenim vodstvom gladko odvijalo. Po okusni večerji so tri dekleta od folklorne skupine KRES iz Clevelanda predvajale na odru simbolično vajo DOMOVINA, prizorček v slovensko trobojnico. Nastop je izzval burno ploskanje in odobravanje.

Voditeljica večera je dala besedo sledečim: škofu dr. Alojziju Ambrožiču, federalnemu ministru, županu mesta Hamilton, salezijanskemu predstojniku. Vsi ti so v svojih zdravicah izražali veselje in čestitke Slovincem za njih tvorni doprinos Kanadi in za slovensko uveljavitev v tem svetu. Zadnjo besedo pa je imel slovenski župnik č. g. Karel Ceglar. Zahvalil se je vsem za sodelovanje in povedal, da se sedaj uresničuje sen, porojen pred 50 leti, ko je že rajni pater Bernard Ambrožič OFM zahajal v te kraje iskat in past slovenske duše. In če Bog da, 5. decembra letos bo nova cerkev blagoslovljena.

Ker je ta večer župnik slavil tudi svojo 70-letnico življenja, je stopila pred njega mala deklica Rosemary in mu takole voščila:

Za Vaših 70 let, Bogu
zahvala,
za Vašo skrb pri novi
cerkvi stokrat hvala!
Se mnoga leta naj Vas
Bog ohrani,
To kličemo Vam danes
vsi farani!

Podala mu je šopek nagelj-

nov. Ivan Krušič pa mu je prinesel veliko torto s sedmimi svečkami, ki jo je naredila Darinka Ferletič. G. župnik se je vidno ganjen še enkrat zahvalil vsem in vsakemu, ki je pripomogel k temu uspehu z željo, da bi bila bodočnost vseh in vsakega srečna in blagoslovljena. Večer, ki je segal pozno v noč, pa so izpolnile melodije orkestra Walter Ostanek.

Por.

Louske tekme v Allistonu

SCARBOROUGH, Ont. — Vseslovenske tekme v "Trap" streljanju so se vršile 28. in 29. avgusta v lovskem domu SHAC lovcev za Allistonu.

Streljali so:
St. Clair Rifle & Gun Club,
Cleveland;
Lovci iz Kitchenerja;
Planica;
Lovci SHAC iz Allistona;
in STZ.

Sodnikom iz vseh navzočih klubov je načeljeval Tone Papež kot glavni sodnik.

Večina vrst je streljala že v soboto, kljub pravemu vremenskem viharju, kateri je divjal čez ves južni Ontario in seveda tudi okril njihove rezultate.

Letošnje tekme je organizirala STZ z zelo pestrim narodno kulturnim programom v nedeljo.

Po sv. maši, katero je daroval mladi jezuit, č. g. Lojze Podgrajšek, so tekmovali predstavniške vrste klubov, vrste "A", to pot ob ugodnem vremenu.

Kulturni program popoldne je vodil inž. Frank Grmek, starosta STZ, ki je z nekaj besedami pozdravil vse navzoče, zlasti lovce SHAC in jih pohvalil za njihovo marljivost, da so zgradili tako lep in velik dom. Poudaril je, da STZ nudi mnogotera lovišča, katera lastujejo Slovenci širom po Ontariju, čez 1000 akrov služi Slovincem v športne in lovske namene, in povabil vse k STZ programu.

Č. g. Kopač, navzoč med publiko, je tudi spregovoril par besed in pohvalil STZ za narodno kulturno delo, ki ga kot najstarejši športno društvo vrši že čez 30 let med Slovenci. Dejal je, da je inž. Grmek predhodnik teh naših lovskih klubov in je dolgo let nazaj dal pobudo z organiziranjem mus banketov in lovske farme.

Sledila je STZ vrsta v talni telovadbi: Marko Ponikvar, Janez Adamič in Janez Levstik, ki je potem skupno vaje z inž. F. Grmekom nastopila tudi na bradlji s kar odličnimi vajami.

Ga. Marija Ahačič, originalna pevka pesmi "Tam, kjer murke cveto..." pri Avenikovem ansamblu, je zapela svojo pesem ter še eno novo: "Tečejo nitke".

Gđ. Julija Konje ji je izročila šopek rož.

Sledila je plesna skupina "Soča", katero je organiziral in jo že dolgo let uči nekdanji učitelj telovadbe iz ZFO časov, Frank Jeraj.

"Fantje na vasi" pod vodstvom g. Lojzeta Riglerja so kulturno prireditev s pesmijo zaključili.

Direktorji Jaka Opresnik, Dore Sinkovec in Brane Možič so izvedli STZ loterijo ob zanimivem sodelovanju publike. Glavni dobiček, zelen lovske canoe, je dobil Kanadčan, g. R. Noble.

Izmed 60 tekmovalcev strelcev so pokale dobile sledeče vrste:

SHAC vrsta "A"
za 1. mesto (97)
Planica, vrsta "A"
za 2. mesto (93)
St. Clair Rifle & Gun Club
vrsta "A"
za 3. mesto (93)

2. in 3. mesto se je odločilo z izstreljanjem.

Med posamezniki so dobili pokale:

F. Brence ml.,	Planica - 22
(1. mesto)	
D. Gregorič	SHAC - 21
(2. mesto)	
V. Zupevc	SHAC - 21
(2. mesto)	
M. Rak	SHAC - 20
(4. mesto)	
F. Zorman	Cleveland - 20
(4. mesto)	
J. Jager	Planica - 20
(4. mesto)	
F. Perpar	Cleveland - 20
(4. mesto)	
F. Marič	SHAC - 20
(4. mesto)	

in Lojze Mavec ml. kot najboljši strellec STZ.

Prehodni pokal, dar Slovenske kreditne unije, pokal pok. Janeza Muhiča, je predal Frank Brence sr. vrsti "A" SHAC.

Na koncu je F. Grmek poklical g. Lojzeta Avenika, predsednika SHAC, ter mu izročil za društvo lepo spominsko uro v zahvalo za sodelovanje in mu prav prisrčno čestital, ker je na pravkar zaključenem safariju v Zambiji podrl afriškega leva.

Orkester "Veseli lovci" pod vodstvom A. Konjeta, lovca-lirika, je igral za ples in predvajal nekaj pesmi Augusta Konjeta, katere sta peli Marija Ahačič in Betty Sturm, ki je tudi prejela šopek rož.

SHAC lovci so ves čas nudili pijačo in vodili zgornjo kuhinjo. V zgornji dvorani pa so imeli poseben ples "Havajsko noč" v soboto zvečer.

V spodnji dvorani je pa nudil postrežbo pridni g. Jože Muhič, socialni direktor prireditve.

Ge. Francka Žejn, Frida Papež, Darja Bostjančič in Francka Kus so kot kuharice stregle številni družbi s pristno slovensko hrano, g. Boris Mozetič je pa pridno vztrajal v baru ob dneva.

Ta lep dogodek v našem okolju je STZ prav lepo organizirala.

Streleške tekme

Streleške tekme v težkem kalibru in prvenstvo v .22 kalibru ter lokostrel so v Bancroftu 19. septembra na Slovenija Trust.

Vsi prisrčno vabljeni!

STZ - Toronto

Slovenski mesečnik
Ave Maria
potrebuje vašo pomoč!

Poravnajte naročnino
pravočasno!

KOLENDAR

društvenih prireditev

SEPTEMBER

19. — Slovenska pristava priredi vsakoletno Vinsko trgatve.

19. — Oltarno društvo fare sv. Vida priredi obed v farni dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 2. pop.

25. — Slovenski narodni dom na St. Clair Ave. priredi kulturni večer združen z zabavo. Prebitek večera bo prispeval k nakupu 600 novih stolov.

26. — Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

OKTOBER

2. — "Fantje na vasi" iz Clevelanda prirede koncert ob 5. obletnici svojega obstoja v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 7. uri zvečer.

3. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Vinsko trgatve v parku.

9. — KRES prireja vsakoletni "Večer slovenskih narodnih in umetnih plesov" v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 7.30 zvečer. Pri plesih in po programu igrajo Veseli Slovenci.

10. — ADZ priredi vsakoletno "Pečenje školk" na svojem Slovenski vrt letovišču v Leroyju.

16. — Tabor DSPB Cleveland priredi jesenski "Družabni večer" v Slovenskem domu na Holmes Ave. v Collinwoodu. Igrajo Veseli Slovenci.

16. — Klub slov. upokojencev v Nevburgu-Maple Hts. priredi vsakoletni banket s plesom v Slovenskem domu na E. 80 St. Serviranje večerje od 6. do 9. zvečer, za ples igra od 8. do 12. orkester Ed Buehner.

17. — Občni zbor Slovenske pristave.

20. — Slovensko-ameriški kulturni svet priredi Slovenski večer prireditev v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave., na katerem bo počaščen pomožni škof A. Edward Pevec.

23. — Liga slov. Amerikancev in SKD Lipa priredita festival slovenske pesmi in melodij v dvorani sv. Križa v Fairfieldu, Conn. Nastopajo Fantje na vasi in Alpski sekstet iz Clevelanda, Marija Ahačič-Pollak iz Toronta in Zvon iz Fairfielda. Po koncertu ples. Igra Alpski sekstet.

31. — Pevski zbor Zarja priredi jesenski koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

31. — Slomškov krožek postreže s kosilom v šolski dvorani pri Sv. Vidu od 11.30 dopoldne do 1.30 popoldne.

NOVEMBER

6. — Štajerski klub priredi vsakoletno martinovanje v dvorani pri Sv. Vidu. Igrajo Veseli Slovenci.

6. — Liga Slovenskih Amerikancev in Slovensko-ameriški kulturni svet priredita

simpozij na Cleveland State univerzi.

6. — Slovenski dom na West Parku priredi jesenski ples. Za ples in zabavo igra Eddie Buehner orkester. Pričetek ob 8. zvečer.

7. — Slovenian National Art Guild priredi razstavo raznih umetnih v obeh dvorinah Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. Razstava bo trajala od 12. do 7. zvečer.

13. — Belokranjski klub prireja svoje tradicionalno martinovanje v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Igra John Hutar orkester.

13. — Pevski zbor Korotan poda koncert v dvorani pri Sv. Štefanu v Chicagu, Ill.

21. — Fara Marije Vnebovzete na Holmes Ave. priredi "Zahvalni festival", ki bo od 3. do 9. zvečer v družabni dvorani Baraga.

28. — Ženski pevski zbor SZZ "Dawn" priredi koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Začetek ob 4. pop.

DECEMBER

5. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Miklavževanje v farni dvorani. Pričetek ob 3. popoldne.

19. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi Božični koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

31. — Pevski zbor Korotan priredi Silvestrovanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

1983

FEBRUAR

5. — Pevski zbor "Slovenska pesem" iz Chicaga, Ill. priredi koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 7.30 zvečer.

12. — Dramatsko društvo Lilija priredi svojo vsakoletno maskarado v Slovenskem narodnem domu na Holmes Ave.

27. — Slovenska šola pri Sv. Vidu bo postregla s kosilom v farni dvorani. od 11.30 do 1.30 popoldne.

MAREC

12. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi pomladanski koncert z večerjo v Slovenskem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

26. — Slovensko-ameriški Primorski klub priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

APRIL

9. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj pomladanski družabni večer. Za zabavo in ples igra orkester Veseli Slovenci.

16. — Moški pevski zbor Mirko Filej iz Gorice, Italija priredi koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

30. 1. maja — Slovenski folklorni inštitut v Ameriki priredi samostojni folklorni program v novo preurejenem gledališču Ohio

Theater na Playhouse Square v središču Clevelanda.

MAJ

7. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 7. uri zvečer.

JUNI

4. — American Slovene Club priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. v počastitev 55. obletnico klubovega obstoja.

19. — Tabor DSPB Cleveland podaja spominsko proslavo za pobite slovenske domobrance, četnike in civilno prebivalstvo. Spominska proslava bo pri spominski kapelici Orlovega vrha, na Slovenski pristavi.

AVGUST

14. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

OKTOBER

15. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer. Za zabavo in ples igra orkester Veseli Slovenci.

Pot na Slovensko pristavo

Zemljevid kaže pot na Slovensko pristavo iz Clevelanda po avtocesti U.S. 90 do izhoda 534 pri Genevi in nato dalje do cilja.

V blag spomin

OB PRVI OBLETNICI
SMRTI NASEGA
DOBREGA MOZA IN
OČETA

JOSEPH GIOVANETTI

ki je zatisnil svoje blage oči
12. septembra 1981

Leto dni je minilo tuge in bola,
dom je prazen in otožen.
ker Te več med nami ni,
V nebesih večno srečo uživaj,
do svidenja na vekomaj.

Zalujoči ostali:

Zena - Emilia roj. Juričič
Hčerka -
Diana por. De France
Zet - Jimmy, in vnuk James
Ostalo sorodstvo - v Sloveniji, brat z družino.

Cleveland, Ohio, 14 sept. 1982

ANDREJ KOBAL:

SVETOVNI POPOTNIK
PRIPOVEDUJE

Crane in Barnes sta pre-
zrla zahtevo sofijskega reži-
ma, na enako rusko spomeni-
co pa odgovorila, da je javno
znano, da je bil Dimitrov
med vojno na strani zavezni-
kov in da so obdolžitve voj-
nega zločinstva brez podla-
ga, nesmiselne in smešne. To
ruski komandi ni ugajalo. Odločili so se za nasilno u-
grabitev Dimitrova. Da se ne
šalijo, so pokazali dan potem,
ko sem jaz prevzel stražo
nad ubežnikom.

V jutranjih urah je primar-
širal cel bataljon oborožene-
ga vojaštva in stotnje so ob-
kolile vse štiri strani pose-
stva petih hektarov okoli vi-
le. Obenem je ruska koman-
da naslovila na generala Cra-
na ultimatum, da mora Dimitro-
va v teku 24 ur predati bol-
garski milici. Vojaštvo z na-
sajenimi bajoneti sem skozi
nasade videl na vseh straneh
in vedel, kaj pomeni, o ulti-
matu pa me je general tele-
fonično obvestil.

Dejal je, da je v odprti, ne-
šifrirani brzojavki sporočil
Washingtonu glede položaja,
s približno tako vsebino: "Vi-
lo Balabanov, v kateri daje-
mo zatočišče Georgiju M.
Dimitrovu, pod našo stražo
enega oficirja in šestih mož,
je danes zjutraj obkolil bata-
ljon Rusov. Ultimatum generala
Birjuzova zahteva predajo
Dimitrova v teku 24 ur.
Brez izrecnega prezidentove-
ga odobrenja se ne vdam.
Naročil sem straži streljati,
če bi obkrožujoči bataljon
skušal prekorati ograje Ba-
labanovega posestva, ki je
prideljeno naši delegaciji in
je naša last."

Vest o brzojavki s takim
besedilom me je razveselila
in nič nisem pomišljal o ne-
smiselnosti odpora moje ne-
znatne posadke proti cele-
mu bataljonu. Obvestil sem
moštvo o generalovi brzojav-
ki in povelju in vsi so se ve-
selili, da se je naš general
znal zoperstaviti z odklonit-
vijo ultimata in odprto, jav-
no pretinjo, da bomo stre-
ljali. Iz razgovorov z vojaki
sem dobil vtis, da so bili po
mišljenju in odločnosti bolj
zdrave pameti in bolj spo-
sobni za poslovanje s takimi
zavezniki, kot so bili Rusi ter
njih bolgarski podložniki.

Ruski poveljnik gotovo ni
pričakoval takega odgovora
na svoj ultimatum. Mogoče je
menil, da se bo naš postarni
general zbal bataljona proti
majhni posadki straže in se
vdal ali pa da bo vsaj prišlo
do pogajanj, v kakršnih so
Rusi brezizjemno vedno pre-
vladali. Zaradi odkrite pret-
nje v brzojavki, oddani tudi
po bolgarskem državnem
brzojavu, se je premislil in v
24 urah se je bataljon pono-
či umaknil. Nobenih ultima-
tov ni več bilo.

Dimitrova sem stražil še en
teden. To je bila najbolj dol-
gočasna doba moje službe na
Balkanu. Nikdar nisem dvo-
mil o njegovih dobrih name-
rah glede demokratičnega
vladnega ustroja za dobrobit

Bolgarije. Toda politiki, po-
sebnost balkanski, so po mo-
jem bili zelo ozki. Vsak trobi
v svoj rog, pravi ljudska mo-
drost. Blagor naroda jim je
navadno to, kar služi tudi v
njihovo korist. Samo oni in
nihče drug ne zna voditi in
reševati zadev svojega ljud-
stva in samo oni so sposobni
postati prvaki; vsi drugi poli-
tiki vedo manj in so manj
sposobni.

Naveličan modrovanja o
politiki in politikih Bolgarije
sem nekega večera priporočil
igro s kartami. Dimitrov je
dejal, da ni še nikdar igral
na karte in da bi se rad na-
učil. Tako sem ga uvedel v
najpreprostejšo igro *gin rum-
my*. Kmalu se je naučil. Za
denar sva se posluževala vži-
galic. Kot begunec je bil
suh in jaz tudi nisem nikdar
kvartal za denar. Po večerji
naslednjega dne me je on po-

vabil na igro, pri kateri je
tako postal strasten. Opazil
sem ne samo, kako težko mu
je bilo izgubljati, temveč tu-
di nagnjenje, da malce pogo-
ljufa, samo da ne bi izgubil
časti kot spreten kvartač.

Dimitrov je bil z našim le-
talom prepeljan v Italijo in
odt od v Washington, kjer se
je udeleževal v organizaciji
ubeglih politikov iz raznih
vzhodnih držav. Nekoč sem
ga ugledal na avtobusu, a on
me ni videl. Želja, da pri-
stopim in ga pozdravim, mi je
prešla, ko sem se nenadno
spomnil najine igre *gin rum-
my*.

(Se nadaljuje)

MALI OGLASI

CARPENTRY

All home remodeling and
improvements, additions, ga-
rages, porches. Estimates.
Call 944-9780

(58-73)

LASTNIK PRODAJA

Zidan bungalov, v fari Marije
Vnebovzete. 4 spalnice, dnevna
soba, kuhinja, 2 kopalnici in
rekreacijska soba. Dvojna ga-
raža. 486-3570.

(68-71)

T.K. General Contractors

We do all carpentry, painting,
wall covering, electrical,
plumbing, carpeting, roofing,
and driveway jobs.

TONY KRISTAVNIK Owner
831-6430

(X)

For Rent

3 suites up & down. 2 & 1
bdrm. unfurnished & 1-2
bdrm furnished. On Bliss
Ave. Call 431-6224 from 9 to
4 p.m. and 585-4693 eves.

(X)

House for Sale

Euclid brick ranch, 16 yrs.
old. Full basement. 692-1492.

(66-69)

FOR RENT

5 rooms, up. 835 E. 156 St. 2
garages available. Adults
only. No pets.

Call 382-7829

(66-69)

FOR SALE

Beautiful Madison
Small house and workshop.
Many fruit trees. Call 946-
5571.

(68-69)

LOOKING FOR RENT
IN ST. VITUS AREA

5 rooms down for 2 adults.
Call 431-9646

(64-70)

For Rent

5 rooms up on E. 41. Children
welcome. No pets. 231-5960.

(66-69)

Housekeeper and
Baby-sitter needed

Baby under 1 year. 5 or 6
days a week. Bratenahl. Call
249-4604.

(X times)

INCOME BUSINESS
OPPORTUNITY

1350 sq. ft. Grocery or deli, etc.
Good area plus 3 bdrm. living
quarters up. A real value.
Asking \$25,900. Call Frank J.
Taucher.

HGM Hilltop Realty

333 Babbitt Rd.
Euclid, Ohio

(68-69)

HOUSE FOR SALE
BY OWNER

Clean. 2 bedrooms down. Fi-
nished up. Aluminum siding.
Slovenian neighborhood. Close
to super market, bus and
schools. Call 481-2484.

(68-70)

For Rent
6 rooms up on Addison Rd.
Adults. 391-1088 or 238-9291.
(68-70)

V Najem
6 sob zgoraj na Addison
Rd. Odrasli. Kličite 391-1088
ali 238-9291.

(69-71)

For Sale

1977 Olds Cutlass 2 door.
Vinyl top. Air cond. AM-FM.
8-track. Power brakes. New
tires. Good cond. \$3195. Call
732-7251 eve. after 7 p.m.

(63-69)

Housekeeper & Companion
Needed

For a young elderly lady.
From Mon. to Fri. Call 731-
1916.

(63-70)

NEW ENLARGED & REVISED EDITION!
SLOVENIAN INTERNATIONAL COOKBOOK

WOMEN'S GLORY - THE KITCHEN

To order, send \$6.00 including postage per copy to:

Slovenian Women's Union

431 N. Chicago Street — Joliet, Ill. 60432

V BLAG SPOMIN

ob tretji obletnici smrti

Rev. JOZEFA VARGA

bivšega župnika pri Sv. Lovrencu, Newburg-Cleveland
Rojen 13. marca 1909 v Bogojini, Slovenija;
V duhovnika posvečen 9. julija 1933 v Mariboru;
Umrli 14. septembra 1979 v Clevelandu, Ohio - U.S.A.
Boži zvest do smrti, govori Gospod,
in dal ti bom venec življenja.

Prijatelji.

14. septembra 1982.

ČE SE SELITE

Izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno
da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko
Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio 44107

Moj novi naslov:

MOJE IME:

Moj stari naslov:

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St.

431-2088

17010 Lake Shore Blvd.

531-6300

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road

531-1235

FANTJE NA VASI KONCERT

PRIREDIJO

V SOBOTO, 2. OKTOBRA 1982

V Slovenskem narodnem domu
6417 St. Clair Avenue
ZAČETEK OB 7:00 ZVEČER
Po koncertu zabava in ples -
Igra Don Wojtila orkester
Dar \$4.00